

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **R., a.s.**, so sídlom v K., IČO: X., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. D. B. s.r.o., so sídlom U., proti povinnej **Z. K.**, bývajúcej v C., **o vymoženie 27,62 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Partizánske pod sp. zn. 6 Er 596/2010, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 30. júna 2011 sp. zn. 8 CoE 77/2011 rozhodol

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnená podala súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie 27,62 Eur s príslušenstvom. Povinnosť povinnej zaplatiť jej túto sumu preukazovala rozhodcovským rozsudkom Arbitrážneho súdu Košice z 8. marca 2010 sp. zn. 2 C 1202/2009. Súdny exekútor následne v zmysle § 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) požiadal Okresný súd Partizánske o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Partizánske uznesením z 29. decembra 2010 č.k. 6 Er 596/2010-18 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Svoje

rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 45 ods. 1 písm. c/ § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, ako aj Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Súd prvého stupňa skúmal samotnú poisťnú zmluvu č. X. zo 17. septembra 2007, ktorá bola uzavretá ako formulárová zmluva medzi oprávneným ako poisťovňou a povinným ako poisťníkom. Súčasťou zmluvy sú aj všeobecné poisťné podmienky. Z XV. časti týchto podmienok vyplýva, že poisťovňa a poisťník sa dohodli, že všetky spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Dojednanie rozhodcovskej doložky má univerzálnu povahu a zaväzuje aj právnych nástupcov zmluvných strán. Rozhodcovská doložka bola uzatvorená ako výhradná. Takto formulovaná rozhodcovská doložka, na podklade ktorej bol vydaný exekučný titul je výhradnou a neumožňuje účastníkom riešiť spory vzniknuté zo spotrebiteľského právneho vzťahu pred príslušným všeobecným súdom. Takto formulovaná rozhodcovská doložka je podľa názoru súdu prvého stupňa nekalou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve. Mal za to, že prenechaním výberu arbitrážneho orgánu výlučne veriteľovi – oprávnenému dochádza k značnej nerovnováhe v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Dlžník tak nemá žiadnu možnosť ovplyvniť, kto a kde bude majetkový spor s veriteľom rozhodovať. Podľa § 54 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Exekučný titul bol vydaný v rozpore so zákonom na podklade neplatnej rozhodcovskej doložky, je teda nevykonateľný a preto nie je možné na jeho podklade viesť exekúciu.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Trenčíne uznesením z 30. júna 2011 sp. zn. 8 CoE 77/2011 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Stotožnil sa s dôvodmi uvedenými v napadnutom uznesení súdu prvého stupňa na ktoré poukázal. Mal za to, že Smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom smere, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa, musí hneď, ako sa oboznámi s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, preskúmať ex offo nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej

povahy. Ak je to tak, prináleží vnútroštátnemu súdu vyvodit' všetky dôsledky, ktoré z toho podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú s cieľom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol uvedenou doložkou viazaný. Systém ochrany zavedený spomínanou Smernicou vychádza z myšlienky, že sa spotrebiteľ nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi, čo sa týka jeho vyjednávacej schopnosti, tak úrovne informovanosti, ktorá ho vedie k tomu, že pristúpi na podmienky dopredu vyhotovené predávajúcim alebo poskytovateľom, bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. Smernica musí byť vykladaná v tom zmysle, že nebráni prijať vnútroštátnu úpravu, ktorá pripúšťa súdny prieskum neprimeranej povahy zmluvných podmienok týkajúcich sa definície hlavného predmetu zmluvy alebo primeranosti ceny a odmeny, i keď sú tieto podmienky spísané jasným a zrozumiteľným jazykom. Po preskúmaní veci odvolací súd nezistil nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa ani v jednej z oprávnenou namietaných okolností. Odvolací súd uviedol, že v danom prípade súd prvého stupňa vo veci dôsledne aplikoval ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, ako aj ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka a vykonal aj správny výklad citovaných zákonných ustanovení. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne považoval danú zmluvu uzatvorenú medzi účastníkmi 17. septembra 2007 za spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú je potrebné aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva a následne sa v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením súdu prvého stupňa, ktorý rozhodcovskú doložku v danej zmluve vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Pokiaľ vo veci vydal rozhodcovský rozsudok rozhodca, ktorý konal na základe rozhodcovskej doložky, ktorú súd považoval ako celok za neprijateľnú, a tým neplatnú, súd prvého stupňa v konečnom dôsledku správne zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, preto rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie oprávnená. Navrhla napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedla, že sudy v danom prípade rozhodovali vo veci, ktorá nepatrí do ich právomoci a tým zaťažili konanie vadou v zmysle § 237 písm. a/ O.s.p. Podľa názoru oprávnenej rozhodcovský súd rozhodoval v súlade so zákonom na základe riadne uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Všeobecné sudy nemajú vo vzťahu k rozhodnutiam rozhodcovského súdu postavenie odvolacích súdov a preto

v zásade nie sú oprávnené preskúmať rozhodcovské rozsudky po vecnej stránke. Ustanovenie § 45 zák. č. 244/2002 Z.z. umožňuje v tam vymenovaných prípadoch exekučné konanie zastaviť, nie však zamietnuť žiadosť exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Skúmanie (ne)platnosti rozhodcovskej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky v exekučnom konaní nemá oporu v relevantných právnych predpisoch. Tiež namietala, že súdy jej nesprávnym postupom odňali možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Uviedla, že i keď sa v exekučnom konaní spravidla pojednávajú nenariadujú, v prejednávanej veci však exekučné súdy zdanlivo na účely preukázania rozporu exekučného titulu so zákonom s poukazom na § 45 zák. č. 244/2002 Z.z. dokazovali a ani jeden z dvoch súdov pojednávajú nenariadil. Listiny, ktoré mali podľa názorov oboch súdov pre prípad podstatný význam, súdy neprečítali a ani neoboznámili ich obsah. Tým jej odňali možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom. Oprávnená teda nemala možnosť sa vyjadriť k tomu, prečo rozhodcovskú doložku obsiahnutú v osobitných zmluvných dojednaniach k poistnej zmluve považuje jednoznačne za individuálne dojednanú a teda platnú zmluvnú podmienku. Dovolanie odôvodnila aj tým, že súdy nižších stupňov svoje rozhodnutia založili na nesprávnom právnom posúdení veci v otázke o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky a o svojej oprávnenosti zamietnuť žiadosť na vydanie poverenia z dôvodu neprijateľnosti rozhodcovskej doložky (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Povinná sa k dovolaniu oprávnenej nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávajú (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému to zákon pripúšťa.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodol vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré oprávnená napadla dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému v § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Dovolanie oprávnenej preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nie je prípustné.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmanej veci prichádzalo do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd uvedených v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak procesne

neprípustné. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k niektorej z vád vymenovaných v tomto ustanovení, ale rozhodujúce je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolateľka v dovolaní namieta, že v danom prípade sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 237 písm. a/ O.s.p.).

Podľa § 7 ods. 1 O.s.p. v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia v občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú (okrem iného) aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy.

Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O.s.p.).

Nedostatok právomoci súdu je neodstrániteľnou podmienkou konania, ktorá má za následok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému orgánu. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

Dovolateľka vyčíta súdom oboch stupňov (vo vzťahu k namietanej vade podľa § 237 písm. a/ O.s.p.), že v rozpore so zákonom a Smernicou Rady č. 93/13/EHS preskúmali právoplatný exekučný titul a bez zákonom zvereného oprávnenia v exekučnom konaní skúmali prijateľnosť, či neprijateľnosť rozhodcovskej doložky. Dovolateľka teda namieta, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnej aplikácii a interpretácii ustanovení zákona. Ide tak

o námietku inú, ktorú dovolateľka uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých založili svoje rozhodnutia.

Dovolateľkou napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní. Rozhodovanie súdov v takomto konaní vyplýva priamo zo zákona (§ 29, § 38 ods. 3, § 34 ods. 1 Exekučného poriadku). Ani samotná dovolateľka (ako už bolo vyššie uvedené) vadu konania uvedenú v § 237 písm. a/ O.s.p. nevyvodzuje z toho, že súdy vôbec nemali konať, teda ich právomoc konať v exekučnom konaní nepopiera.

V prejednávanej veci je nepochybné, že súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci a preto nie je opodstatnená námietka dovolateľky o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O.s.p.

Dovolateľka tiež namietala, že súdy jej odňali možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať a realizovať procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Dovolateľka tvrdí, že k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. došlo tým, že súdy vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi bez nariadenia pojednávania a teda bez jej účasti. Rovnako im vytýka, že v súvislosti s tým jej znemožnili vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

V preskúmvanej veci dospelo exekučné konanie do štádia posudzovania splnenia tých zákonom stanovených procesných predpokladov, za ktorých súd poverí exekútora vykonaním exekúcie. Dovoláním je napadnuté rozhodnutie vydané v tomto štádiu exekučného konania.

Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pritom medziiným skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnená a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O.s.p. V štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.) – postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na to sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania a predpokladov pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie, nemusí vykonávať na pojednávaní za prítomnosti oprávneného a povinného.

Ak teda dovolateľka vyvodzuje existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. z toho, že súdy vykonali „dokazovanie“ bez nariadenia pojednávania a v jej neprítomnosti ide o námietku neopodstatnenú. Namietaným postupom súdov nebola oprávnenej znemožnená realizácia jej procesných oprávnení.

Dovolateľka napokon tvrdí, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť len procesne prípustné dovolanie, samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale prípustnosť dovolania nezakladá.

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p. a dovolacím súdom neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávnenej v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie ods. 2 tohto ustanovenia, keďže povinnej v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trov nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. februára 2012

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková